

Tyverisikring af kirken og dens inventar

Juridisk Afdeling i Aalborg, Aarhus og Viborg stifter har udarbejdet denne vejledning, der beskriver reglerne for tyverisikring af kirken og dens inventar og hvilke forhold, menighedsråd skal være særligt opmærksomme på.

Visse steder er der indsat henvisninger (links) til lovgivningen med angivelse af, hvilken bestemmelse i loven, der er relevant. Af hensyn til læsevenligheden, er henvisningerne ikke angivet med andet end paragrafnummer.

Til slut i dokumentet er der en oversigt over det fulde regelsæt, der er henvist til.

Indhold

1. Tyverisikring af kirken	1
2. Menighedsrådets tilsyn	2
3. Sikring af døre og vinduer m.v.	2
3.1. Videoovervågning	2
3.2. Sensorer	2
4. Sikring af motordrevne maskiner/ køretøjer.....	2
4.1. En hemmelig kontakt.....	2
4.2. Mikro-GPS-sikring	3
5. Sikring af løsøregenstande	3
5.1. Opbevaringsbokse	3
5.2. Fastgørelse til gulv og mur	3
5.3. DNA-mærkning	3
5.4. Mikro-GPS-sikring	4
6. Hvis du vil vide mere	4
7. Hjælp og vejledning	4

1. Tyverisikring af kirken

I Danmark findes der ca. 2400 folkekirker, opført gennem de sidste 800-900 år. En overvejende del af disse kirker er middelalderkirker, mens andre kirker er opført i nyere tid. Tyveri i danske kirker

hører til blandt sjældenhederne, men det sker alligevel fra tid til anden, at værdifuldt inventar m.v. bliver stjålet.

Den tekniske udvikling giver mulighed for tyverisikring i et omfang, som ikke tidligere var muligt. Tyverisikringsniveauet for kirker varierer meget, idet nogle kirker har mere værdifuldt inventar end andre. Menighedsrådet bør dog altid gøre sig overvejelser om, hvorvidt der bør ske en tyverisikring af kirken. I denne vejledning finder menighedsrådene gode råd til denne tyverisikring.

2. Menighedsrådets tilsyn

Menighedsrådet har i medfør af § 24 i [lov nr. 1156 af 1. september 2016 om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde](#) pligt til hvert år inden 1. oktober, sammen med en bygningskyndig person, at foretage syn over kirken. I medfør af § 26 foretages det i § 24 nævnte syn mindst hvert 4. år af provsten. Ved disse syn bør tyverisikring indgå.

Det er menighedsrådenes ansvar som et led i det almindelige tilsyn med bygningerne at sørge for, at disse er forsvarligt sikret. Menighedsrådene bør derfor løbende være opmærksomme på om tyverisikringen er tilstrækkelig eller om det er nødvendigt med nye tiltag. Sikringen behøver ikke at blive meget kostbar. Ved at bruge sin sunde fornuft kan der findes rigtig mange løsninger, som kan besværliggøre indbrudstyvens arbejde. Det kan anbefales at se de steder der skal sikres med en indbrudstyvs øjne, dvs. forestille sig at man selv vil forsøge at skaffe sig adgang, hvad vil så forsinke og hvad vil forhindre. En sådan øvelse vil sandsynligvis også hurtigt afdække de steder der mest oplagt trænger til at blive sikret.

3. Sikring af døre og vinduer m.v.

Hovedparten af indbruddene i kirker, garager m.v. er sket ved at brække låseanordningerne op.

En bedre tyverisikring af døre, vinduer m.v. i garager og skure kan ske som vist i [Forsikringshåndbogen på DAP](#).

Tyverisikring af døre og vinduer i kirker, der er over 100 år, kræver stiftsværighedens godkendelse.

3.1. Videoovervågning

Man kan gøre sig overvejelser om videoovervågning. Menighedsrådet bør dog sikre sig, at kirkegængere kan besøge kirken i anonymitet. Videoovervågning bør derfor kun bruges i kirkens lukketid.

Fastgørelse i træ eller murværk over 100 år kræver stiftsværighedens godkendelse.

3.2. Sensorer

Man kan overveje at opsætte sensorer i kirken.

Hvordan og hvor sensorerne skal påsættes er forskellig fra producent til producent.

Fastgørelse i træ eller murværk over 100 år kræver stiftsværighedens godkendelse.

4. Sikring af motordrevne maskiner/ køretøjer

4.1. En hemmelig kontakt

I benzindrevne maskiner kan der placeres en "hemmelig" kontakt, som kun de ansatte kender placeringen af, kontakten skal kortslutte tændingsanlæget hvilket vil medføre, at en eventuel tyv ikke umiddelbart vil kunne starte maskinen og fjerne den på den måde.

Tilsvarende kan gøres på dieseldrevne maskiner, på disse skal man dog lade den "hemmelige" kontakt afbryde startkredsen.

For yderligere at besværliggøre indbrudstyvens arbejde anbefales det at låse selvkørende maskiner fast med en kæde, ligesom de der bruges til at sikre motorcykler. Stiftet anbefaler at udføre en faststøbt forankring - f.eks. i gulvet - til denne form for sikring. Forankringen kan med fordel udføres således at den sikrede maskine blokerer for en eventuel port, det vil medføre at tyven vil få svært ved at fjerne andre genstande.

4.2. Mikro-GPS-sikring

Mikro-GPS-sikring er velegnede til at fastgøre skjult i maskiner, biler og motorer.

5. Sikring af løsørengenstande

Der er mange værdifulde og i særdeleshed uerstattelige genstande opbevaret i kirkerne. Genstandene har for den "almindelige" tyv måske ikke den store interesse, men for kunsttve/samlere har de stor værdi.

5.1. Opbevaringsbokse

Da kirkerne meget ofte er åbne hele dagen, er der god tid for at sondere, hvilke muligheder der er for at fjerne de værdifulde/uerstattelige genstande.

Løsøre, herunder altersølv, bør opbevares aflåst i forsikringsgodkendte sikringsbokse. De bliver ofte placeret bag alteret.

Menighedsrådet skal påse, at boksene som minimum opfylder de sikringskrav, der stilles til opbevaring af f.eks. kirkesølv etc. De skal ifølge § 8 i [bekendtgørelse nr. 1172 af 19. september 2016 om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde](#) være brand- og dirkefrit.

Opbevaringsboksene bør som minimum opfylde EN-standarden 1143, grade 0 eller højere. Boksen skal kunne oppebære minimum 30 minutter i brandtest. Fastgørelse til gulv eller væg bør som udgangspunkt ske i mindst 4 fastgørelsespunkter, med mindre skabet har en egenvægt på minimum 1.000 kg. Hvis skabet vejer mere end 1.000 kg, er en fastgørelse til gulv eller væg ikke nødvendig.

Indgreb i gulv- og murværk over 100 år skal godkendes af stiftsøvrigheden.

5.2. Fastgørelse til gulv og mur

Inventaret bør, hvor det er muligt, være fastgjort til gulv og/eller mur og i særlige tilfælde være sikret ved alarm.

Fastgørelse af historisk inventar til gulv eller mur, eller fastgørelse af skulpturer og malerier i det historiske inventars træværk, bør kun udføres efter Nationalmuseets rådgivning. Nationalmuseet kan kontaktes på kirkekonsulenter@natmus.dk.

Indgreb i i historisk inventar, gulv- og murværk over 100 år skal godkendes af stiftsøvrigheden.

5.3. DNA-mærkning

DNA-mærkning er en god mulighed som led i en tyverisikring af en kirkes historiske inventar og løsøre i form af altersølv mm. Brugen af produktet kan dog ikke i sig selv erstatte sædvanlig tyverisikring.

Produktet må kun bruges på inventars / løsøres bagsider og undersider, og det skal sikres, at inventarets materiale ikke kan tage skade af nænsom fugtpåvirkning ved påførelse af produktet. Nationalmuseet bør kontaktes for rådgivning om produktets påføring og placering.

Produktets præventive virkning i form af skiltning om produktets brug og sporbarhed, bør opsættes med varsomhed. Herunder skal skiltning være synlig men ikke opsættes skæmmende eller ved indgreb i kirkens murværk.

5.4. Mikro-GPS-sikring

Juridisk anbefaler på nuværende tidspunkt **ikke**, at man sætter mikro-GPS-sikring på inventaret, herunder særligt ikke på det historiske inventar.

Enhederne er velegnede til at fastgøre skjult i maskiner, biler og motorer, men de vil ikke kunne skjules i kirkens inventar og på maleriers bagside.

Dette skyldes, at de eksisterende gps- tracking enheder er for store til inventaret. Enhederne har nemlig indbyggede batteri med flere års ladning på størrelse med en gammeldags tændstik-æske.

På inventar er der desuden en risiko grundet deres størrelse. Hvis en tyv ser en gps-tacking enhed på inventaret, hvor den ikke kan skjules, vil tyven bare brække den af eller skære hul i maleriets lærredet. Ved at bruge en gps-sikring er der dermed risiko for beskadigelse af den stjalne genstand.

6. Hvis du vil vide mere

Liste over lovgivning, der er henvist til:

[Lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde](#)

[Bekendtgørelse om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde](#)

[Forsikringshåndbogen på DAP](#)

7. Hjælp og vejledning

Har menighedsrådet eller provstiudvalget brug for hjælp og vejledning, er der mulighed for at kontakte det lokale stift:

Aalborg Stift
Thulebakken 1
9000 Aalborg
Telefon: 98 18 80 88
E-mail: kmaal@km.dk

Aarhus Stift
Dalgas Avenue 46
8000 Aarhus C
Telefon: 86 14 51 00
E-mail: kmaar@km.dk

Viborg Stift
Domkirkestræde 1
8800 Viborg
Telefon: 86 62 09 11
E-mail: kmvib@km.dk